



FALKENBERG

2016-09-27

§ 294

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt enligt 6 kap 1 § a kommunallagen KS 2016-365.

KS

Beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta

1 Nedanstående bolag har under verksamhetsåret 2015 bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

- Falkenbergs Stadshus AB
- Falkenbergs Bostads AB
- Falkenberg Energi AB
- Falkenberg Energihandel AB
- Ekobilen 5 A Fastighets AB
- Falkenbergs Vatten och Renhållning AB
- Vatten och Miljö i Väst AB
- Falkenbergs Näringsliv AB
- Destination Falkenberg AB
- Falkenbergs Stadshus DB 1 AB
- Falkenbergs Näringsliv DB 1 AB

Beslutsunderlag

Beslutsförslag 2016-09-16

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2016-09-16.

Sammanfattning av ärendet

Genom en lagändring i kommunallagen som trädde i kraft 1 januari 2013, infördes en skyldighet för kommunstyrelsen att i dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap. 1 a § KL.

Kommunstyrelseförvaltningen och kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2015 haft en betydande kontakt med bolagen. Kontakterna som sker bland annat vid styrelsemöten, månatliga möten inom kommun- och koncernens ledningsgrupp samt möten inom bolagskoncernen, utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap.1 § a KL. Härtill kommer underlag såsom bolagens bolagsordningar, ägardirektiv, årsredovisningar, styrelseprotokoll samt särskilt utlåtande från respektive bolags vd.



2016-09-27

FALKENBERG

Forts § 294

Ekonomi

Beslutet påverkar inte kommunens ekonomi.

Övervägande

Vid sin granskning har kommunstyrelseförvaltningen noterat att Falkenberg Energi AB och Falkenberg Elhandel AB under 2015 förmedlat ett erbjudande till sina kunder att köpa elcyklar till ett rabatterat pris. Huvudregeln för en kommun, och ett kommunalt bolag, är att man får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar och som inte ska handhas enbart av staten eller någon annan. Det finns en gråzon vid bedömningen av vad som är att anse som en angelägenhet av allmänt intresse och vad som ryms inom den kommunala kompetensen. Detta måste vägas emot det faktum att vissa av kommunens bolag ska bedriva sin verksamhet på affärsmässiga grunder. Bolagen har säkert haft goda skäl för att förmedla ett erbjudande om elcyklar till sina kunder såväl ur ett miljöperspektiv, för att minska bilkörandet, som ur ett hälsoperspektiv och kommunstyrelseförvaltningen ifrågasätter inte den bedömning bolagen har gjort. Inför kommande år vill kommunstyrelseförvaltningen dock poängtera att det är av vikt att samtliga kommunala bolag beaktar föremålet och ändamålet med sin verksamhet, den kommunala kompetensen samt risken för konkurrenssnedvridning när man ägnar sig åt verksamhet som inte typiskt tillhör bolagets "kärnverksamhet".

Det är kommunstyrelseförvaltningens uppfattning att ovan angivna kommunala bolag bedrivit sin verksamhet under verksamhetsåret 2015 på ett sätt som varit förenligt med fastställda ändamål och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Yrkande

Mari-Louise Wernersson (C) och Per Svensson (S) yrkar på att ta bort beslutspunkt 2 som lyder: *Påtala till samtliga kommunala bolag vikten av att bolagen beaktar föremålet och ändamålet med sin verksamhet, den kommunala kompetensen samt risken för konkurrenssnedvridning när man ägnar sig åt verksamhet som inte typiskt tillhör bolagets "kärnverksamhet"*.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på Mari-Louise Wernersson (C) yrkande mot avslag och finner att arbetsutskottet beslutar enligt Mari-Louise Wernersson (C) yrkande.



FALKENBERG

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
kommunstyrelsens arbetsutskott i Falkenberg

2016-09-27

Forts § 294

Vid protokollet

Jenny Antonsson

Protokollet justerat 2016-09-28 och anslaget 2016-09-28.

Utdragsbestyrkande



FALKENBERG

Kommunstyrelseförvaltningen

Ekonomiavdelningen
David Sjölander
0346-886091
david.sjolinder@falkenberg.se

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt enligt 6 kap 1 § a kommunallagen KS 2016-365.

Beskrivning av ärendet

Genom en lagändring i kommunallagen som trädde i kraft 1 januari 2013, infördes en skyldighet för kommunstyrelsen att i dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap. 1 a § KL. Om kommunstyrelsen finner att ett bolag bedriver verksamhet som inte är förenlig med det fastställda ändamålet eller strider mot den kommunala befogenheten för bolaget, skall styrelsen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder.

De kommunala bolagen

Ändamål och kommunala befogenheter

Nedan följer en beskrivning av respektive bolags placering i kommunkoncernen samt dess föremål och ändamål för verksamheten, 3-4 § § i bolagsordningarna.

Falkenbergs Stadshus AB

Falkenbergs Stadshus AB ägs till 100 % av Falkenbergs kommun.

§ 3 Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta aktier i kommunala företag som Falkenbergs kommun använder för sin verksamhet inom kommunen. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/ i ägarens ställe.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet är att samordna verksamheten i de kommunala företagen. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamheter utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål, policydokument och direktiv. Bolaget ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att fullmäktiges beslut verkställs. Det här angivna ansvaret för Falkenbergs Stadshus AB inskränker inte kommunstyrelsens uppsiktsplikt över kommunens bolag enligt KL kap 3 § § 17-18 och kommunstyrelsens reglemente, § 8. Bolaget ska bedriva sin verksamhet med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip.

Falkenbergs Bostads AB

Falkenbergs Bostads AB (FaBo) är ett helägt dotterbolag till Falkenbergs Stadshus AB.

§ 3 Bolaget som är ett allmännyttigt bostadsföretag har till föremål för sin verksamhet att inom Falkenbergs kommun förvärva, äga, bebygga och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, affärslägenheter och kollektiva anordningar, samt att förvärva, anlägga och driva förnyelsebara energikällor. Bolaget ska erbjuda hyresgästerna boendeinflytande och inflytande i bolaget. Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 4 Ändamålet med verksamheten är att med iakttagande av den kommunala likställighetsprincipen främja bostadsförsörjningen i kommunen. Bolaget har ett särskilt ansvar för att garantera flexibel tillgänglighet på bostadsmarknaden genom att tillhandahålla hyresrätter. Bolaget ska på affärsmässiga villkor vara kommunens bostadspolitiska instrument för en social och kommuntäckande bostadspolitik. Bolaget ska vara en föregångare med att utnyttja ny byggnadsteknik och därmed bygga bostäder med hög energieffektivitet. Bolaget ska även kunna utveckla och förvalta verksamhetslokaler i anslutning till, eller med anknytning till, bostäder. Bolaget äger rätt att åta sig externa uppdrag som stämmer med bolagsordningens intentioner. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

Falkenberg Energi AB

Falkenberg Energi AB (FEAB) är ett helägt dotterbolag till Falkenbergs Stadshus AB.

§ 3 Bolaget har till föremål för sin verksamhet att följa utvecklingen i energibranschen, inköpa och distribuera elenergi samt producera, distribuera och försälja värmeenergi. Dessutom får bolaget uppföra, äga, förvalta, hyra ut och överlåta härför erforderliga anläggningar samt äga och förvalta aktier och andelar i företag inom sektorn energi och därmed förenlig verksamhet. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet är att på affärsmässiga grunder svara för energiförsörjningen och därmed förenlig verksamhet. Bolaget äger rätt att åta sig externa uppdrag som stämmer med bolagsordningens intentioner. Bolaget ska särskilt verka för att andelen förnybar energi ökar i kommunen. I sina kontakter med kommunens medlemmar har bolaget att beakta likställighetsprincipen enligt kommunallagen 2:2. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

Falkenberg Energihandel AB

Falkenberg Energihandel AB är ett helägt dotterbolag till FEAB.

§ 3 Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inköpa och försälja elenergi samt uppföra och äga egen förnybar elproduktion. Dessutom får bolaget äga och förvalta aktier

och andelar i företag inom sektorn energi och därmed förenlig verksamhet. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet är att på affärsmässiga grunder tillvarata och utveckla ägarintressen och främja god försörjning till bolagets kunder inom respektive verksamhet. Bolaget skall vara kommunens verktyg för att bedriva kostnadseffektiv utbyggnad av förnybar elproduktion samt svara för inköp och försäljning av elenergi med stor nytta och tillgänglighet för sina kunder. I sina kontakter med kommunens medlemmar har bolaget att beakta likställighetsprincipen enligt kommunallagen 2:2. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenberg Energi AB.

Ekobilen 5 A Fastighets AB

Ekobilen 5 A Fastighets AB är ett helägt dotterbolag till FEAB.

§ 3 Bolaget skall äga och förvalta fastigheter i Falkenbergs kommun.

§ 4 Saknas

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB: s (Favrab) är ett helägt dotterbolag till Falkenbergs Stadshus AB.

§ 3 Föremålet för bolagets verksamhet är att inom Falkenbergs kommun äga och hyra de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna samt vara huvudman för den allmänna vatten- och avloppsverksamheten i Falkenbergs kommun samt svara för den kommunala renhållningen utom vad som gäller myndighetsutövningen. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe. Bolaget skall i sina kontakter med kommuninvånare och kunder tillämpa likställighetsprincipen. Verksamhet som bedrivs inom den kommunala va- och avfallshanteringen är underkastad självkostnadsprincipen, övrig verksamhet skall bedrivas utifrån affärsmässiga principer

§ 4 Bolagets syfte är att tillhandahålla anläggningar för produktion av allmänna vattentjänster och den kommunala renhållningen enligt lag. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

Vatten och Miljö i Väst AB

Vatten och Miljö i Väst AB (VIVAB) ägs till 50 % av Favrab och 50 % av Varberg Vatten AB.

§ 3 Bolaget har till föremål för sin verksamhet att ansvara för förvaltning och drift av delägarnas allmänna va-anläggningar. Bolaget skall därutöver utgöra en kvalificerad resurs i ägarnas vattenanknutna miljö- och klimatanpassningsarbete och tillhandahålla den

kompetens som ägarna kan anses nödvändig inom dessa områden. Härutöver skall bolaget hantera renhållningen i ägarkommunerna, utom såvitt avser den del som är att betrakta som myndighetsutövning. Bolaget äger åta sig uppdrag för annan inom ovan angivna verksamhetsområden. Bolaget bedriver verksamhet utifrån lokaliseringsprincipen och skall i sina kontakter med kommuninvånare och kunder tillämpa likställighetsprincipen. Verksamhet som bedrivs inom den kommunala va- och avfallshanteringen är underkastad självkostnadsprincipen, övrig verksamhet skall bedrivas utifrån affärsmässiga principer.

§ 4 Ändamålet för VIVAB:s verksamhet är att för delägarnas behov driva och utveckla vatten- och avloppshanteringen samt kommunal renhållning så att den tillgodoser brukarnas behov av, och högt ställda krav på, dessa miljötjänster samt att därigenom bidra till en långsiktig hållbar utveckling. Likvideras bolaget skall dess behållna tillgångar tillfalla ägarna.

Falkenbergs Näringsliv AB

Falkenbergs Näringsliv AB är ett helägt dotterbolag till Falkenbergs Stadshus AB.

§ 3 Bolaget ska allmänt stödja och främja näringslivet inom Falkenbergs kommun och därmed verka för en ökad sysselsättning. Bolaget ska ha möjlighet att förvärva, uppföra och förvalta fastigheter för näringsverksamhet samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 4 Ändamålet med bolagets verksamhet är att, med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip, främja näringslivet och sysselsättningen i Falkenbergs kommun. Bolaget ska vara kommunens främsta instrument i näringslivs- och etableringsfrågor. Bolaget ska förfoga över attraktiv mark för nyetablering av näringsverksamheter och utveckling av befintliga sådana. Bolaget äger rätt att åta sig externa uppdrag som stämmer med bolagsordningens intentioner. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

Destination Falkenberg AB

Destination Falkenberg AB är ett helägt dotterbolag till Falkenbergs Näringsliv AB.

§ 3 Bolaget ska i samverkan med näringslivet utveckla, profilera och marknadsföra Falkenbergs kommun som besöksmål. Bolaget ska även samordna och administrera evenemang inom Falkenbergs kommun. Vidare ska bolaget bedriva turistinformation.

§ 4 Syftet med bolagets verksamhet är att med iakttagande av kommunal likställighets- och självkostnadsprincip driva verksamhet för att utveckla besöksmålet Falkenberg. Ändamålet med verksamheten är att Falkenbergs kommun ska bli ännu attraktivare som besöksmål och vara en attraktiv kommun att bo, verka och leva i. Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Falkenbergs kommun.

Falkenbergs Stadshus DB 1 AB

Falkenbergs Stadshus DB 1 AB är ett helägt dotterbolag till Falkenbergs Stadshus AB.

§ 3 Bolaget ska äga och förvalta aktier och andra värdepapper samt förvärva, uppföra och förvalta fastigheter för näringsverksamhet samt därmed förenlig verksamhet.

§ 4 Saknas

Falkenbergs Näringsliv DB 1 AB

Falkenbergs Näringsliv DB 1 AB är ett helägt dotterbolag till Falkenbergs Stadshus AB.

§ 3 Bolaget ska förvärva, uppföra och förvalta fastigheter för näringsverksamhet samt därmed förenlig verksamhet.

§ 4 Saknas

Förvaltningens överväganden

Kommunstyrelseförvaltningen och kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2015 haft en betydande kontakt med bolagen. Kontakterna, som har skett bland annat vid styrelsemöten, månatliga möten inom kommun- och koncernens ledningsgrupp samt möten inom bolagskoncernen, utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap.1 § a KL. Härtill kommer underlag såsom bolagens bolagsordningar, ägardirektiv, årsredovisningar, styrelseprotokoll samt särskilt utlåtande från respektive bolags vd.

Vid sin granskning har kommunstyrelseförvaltningen noterat att Falkenberg Energi AB och Falkenberg Elhandel AB under 2015 förmedlat ett erbjudande till sina kunder att köpa elcyklar till ett rabatterat pris. Huvudregeln för en kommun, och ett kommunalt bolag, är att man får ha hand om sådana angelägenheter av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller dess medlemmar och som inte ska handhas enbart av staten eller någon annan. Det finns en gråzon vid bedömningen av vad som är att anse som en angelägenhet av allmänt intresse och vad som ryms inom den kommunala kompetensen. Detta måste vägas emot det faktum att vissa av kommunens bolag ska bedriva sin verksamhet på affärsmässiga grunder. Bolagen har säkert haft goda skäl för att förmedla ett erbjudande om elcyklar till sina kunder såväl ur ett miljöperspektiv, för att minska bilkörandet, som ur ett hälsoperspektiv och kommunstyrelseförvaltningen ifrågasätter inte den bedömning bolagen har gjort. Inför kommande år vill kommunstyrelseförvaltningen dock poängtera att det är av vikt att samtliga kommunala bolag beaktar föremålet och ändamålet med sin verksamhet, den kommunala kompetensen samt risken för konkurrenssnedvridning när man ägnar sig åt verksamhet som inte typiskt tillhör bolagets ”kärnverksamhet”.

Det är kommunstyrelseförvaltningens uppfattning att ovan angivna kommunala bolag bedrivit sin verksamhet under verksamhetsåret 2015 på ett sätt som varit förenligt med fastställda ändamål och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

David Sjölander